

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 5Ps/136/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2224203443
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jačková Sziegel
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2025:2224203443.6

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Máriou Jačkovou Sziegel v konaní o spôsobilosti na právne úkony, začatom na návrh navrhovateľky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. v Domove sociálnych služieb pre dospelých, Hlavná 588, Lehnice, v zast. procesným opatrovníkom: C. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/X, G. H., o prinavrátanie spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd konanie z a s t a v u j e.

II. Navrhovateľka A. B., nar. XX.XX.XXXX, môže ďalší návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony podať najskôr po uplynutí šesť mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, osoba obmedzená na spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 06.05.2010 č.k. 10Ps 3/2009-3, ktorý nadobudol právoplatnosť ku dňu 03.06.2010.uznesením Okresného súdu Senica zo dňa 27.02.2012 č.k. 10Ps 3/2009- 46, podala návrh adresovaný Najvyššiemu súdu SR dňa 23.01.2024, ktoré podanie bolo postúpené tunajšiemu súdu dňa 31.10.2024.Návrh dôvodila tým, že ona nie je osobou , ktorá trpí psychickým ochorením. Je osoba vzdelaná v oblasti alternatívnej medicíny, liečenia bylinkami. Má záujem vrátiť sa do rodiska a bývať v rodičovskom dome, kde toho času býva jej brat. Ona sa vie o seba riadne postarať.

2. V zmysle § 240 ods. 1 Civilného mimo sporového poriadku súd ustanovil pre osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony ide, procesného opatrovníka v osobe dňa 17.02.2025 bola ustanovená uvedená osoba za opatrovníka osobe obmedzenej na spôsobilosti na právne úkony.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie vypočutím navrhovateľky, opatrovníka, procesného opatrovníka znalca MUDr. Mária Straku, nariadením znaleckého dokazovania z odboru zdravotníctva odvetvie psychiatria, oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu č.sp.zn.51/2025 na základe , ktorých dôkazov zistil nasledovný skutkový stav veci:

4. Zo spisu Okresného súdu Senica č.sp. 10Ps 3/2009 vyplynulo, že navrhovateľka bola rozsudkom dňa 06.05.2010, obmedzená spôsobilosti na právne úkony v rozsahu nakladania s nehnuteľným a hnutelným majetkom a s disponovaním s finančnou hotovosťou, bankomatovou či inou platobnou kartou . Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03.06.2010Z.uznesením dňa 27.12.2012 ustanovil jej za opatrovníka DSS pre dospelých Lehnice.

5. Z výpovede navrhovateľky vyplynulo, že ona sa nepovažuje za osobu, ktorá má byť obmedzená na svojich právach. Ona je študovaná osoba, s viacročnou praxou v oblasti liečenia bylinkami, kde dosiahla

mnohé úspechy. Má záujem odísť bývať na nehnuteľnosť do svojho rodiska, kde býva aj jej brat. Ona je schopná s o seba postarať. Nechce ostať v domove v Lehniciah.

6. Opatrovník navrhovateľky zhodne so závermi znaleckého posudku, žiadal návrhu nevyhovieť, s poukazom na trvalý stav, nevyliciteľný u navrhovateľky.

7. Procesná opatrovníčka s odvolaním sa na znalecký posudok MUDr. Straku, mala za to, že stav navrhovateľky je naďalej nezmenený. Naďalej trpí ochorením, ktoré neumožňuje jej konať samostatne bez ohrozenia jej osoby.

8. Z výpovede znalca MUDr. Mário Straku, na pojednávaní dňa 01.07.2025 vyplynulo, že v celom rozsahu sa pridrižiava svojho znaleckého posudku, kde po preskúmaní spisovej dokumentácie predovšetkým znaleckého psychiatrického posudku znalca MUDr. Gábora Nagya, z roku 2019, kde konštatovať prítomnosť trvalej duševnej poruchy schizofrénie, paranoides, ďalej zdravotnej dokumentácie vyšetrovanej, a v jej psychiatrickom vyšetrení zistil, že menovaná trpí naďalej trvalou duševnou poruchou, už viac ako 10 rokov. A to paranoidnou psychickou schizofréniou ochorenie je doživotné, nevyliciteľné. Viac rokov žije v chránenom prostredí sociálnej detencie, kde sú jej podávané ordinované lieky a je sledovaná psychiatrom. Z hľadiska psychiatrického sú stále prítomné relevantné medicínske dôvody, (jej duševné ochorenie) ktoré ju naďalej obmedzujú spôsobilosti vykonávať právne úkony, aspoň v takom rozsahu, ako písomne uviedol v odpovedi na otázku č. 4/. Menovanú je možné formálne vypočuť, ku konaniu resp. v rozhodnutí súdu bude nekritická, čoho je dôvod prítomnosť jej duševnej poruchy, doručovať z konania písomnosti je možné, keďže je v konaní sama navrhovateľkou, ponechal to na uváženie súdu.

9. Zo záverov znaleckého posudku z odboru psychiatrie MUDr. Marián Straku, číslo 51/2025 vyplynul záver, ktorý bol tlmočený znalcom na pojednávaní, s tým, že vyšetovaná nie je z hľadiska psychiatrického schopnú pre prítomné duševné ochorenie vykonávať právne úkony ktorými by vo vlastnom mene ako aj v mene obchodných spoločností v ktorých je štatutárnym orgánom a spoločníkom podpisovala listiny, podávala vysvetlenia, činila vyhlásenia rôzneho druhu voči fyzickým osobám, právnickým osobám, orgánom štátnej správy a samosprávy. ako aj voči peňažným ústavom, sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni a ktorými by s nimi osobne konala v právnych záležitostiach, podávala návrhy, Žiadosti, uzatvárala zmluvy, uznávala uplatnené nároky, vzdávala sa nárokov, podávala opravné prostriedky a vzdávala sa ich, vymáhala nároky, prijímala plnenia nárokov a ich plnenie potvrdzovala, nakladala s finančnými prostriedkami nachádzajúcich sa na účtoch. V peňažných ústavoch vedených na svoje meno, vystupovala pred špecializovanými orgánmi štátnej správy a v súdnych sporoch ako aj na dopravných inšpektorátoch. preberala peňažné a nepeňažné poštové zásielky, doporučené listové zásielky adresované svojej osobe, . I zásielky do vlastných rúk, ako aj iné zásielky na finančné prostriedky doručovane šekmi, poštou alebo vo vlastnou mene podávala a preberala Žiadosti o výpis alebo odpis z registra trestov.

10. Podľa článku 5 Listiny základných práva a slobôd stanovil, že každý je spôsobilý mať práva.

11. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

12. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov, alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

13. Podľa § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

14. Podľa § 249 ods.1 Civilného mimosporového poriadku ,ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

15. Dôvodom na pozbavenie spôsobilosti je to, že osoba trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodného charakteru, a v dôsledku toho nie je schopná robiť žiadne právne úkony.

16. Ak fyzická osoba pozbavená v spôsobilosti na právne úkony urobí právny úkon, pôjde o absolútne neplatný právny úkon podľa § 38 ods. 1.

17. Spôsobilosť na právne úkony môže byť obmedzená. Môže ju obmedziť iba súd a iba z dôvodov ustanovených v zákone (odsek 2).

18. Obmedzenie fyzickej osoby v jej spôsobilosti na právne úkony môže súd vysloviť za predpokladu, že osoba v dôsledku duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná, alebo v dôsledku nadmerného požívania alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony. O obmedzení spôsobilosti na právne úkony rozhoduje súd, ktorý postupuje podľa § 233 až 251 C.m.p. V rozhodnutí, ktorým súd vyslovuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, musí uviesť rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony (pozri R 34/1985). Spravidla ide o negatívny výpočet úkonov týkajúcich sa určitých vecí, ktoré fyzická osoba nemôže vo vlastnom mene robiť. Rozsah obmedzenia však súd môže určiť aj pozitívnym výpočtom, a to tak, že vo výroku rozsudku presne určí, na ktoré právne úkony má fyzická osoba potrebnú spôsobilosť, a teda ktoré môže robiť. Obmedzenie alebo pozbavenie spôsobilosti na právne úkony je rozhodnutím o osobnom stave a preto je záväzná nielen pre súd, ale aj pre ostatné štátne orgány a má svoj dosah aj voči iným právnickým osobám a fyzickým osobám.

19. Inštitútov obmedzenia spôsobilosti na právne úkony je determinovaná medzinárodnoprávnym rozmerom, ktorý je pre rozhodovaciu činnosť súdov podstatným, keďže pri interpretácii ustanovenia § 10 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer zbavovania, alebo obmedzovania spôsobilosti na právne úkony, ktorými je predovšetkým rešpektovanie súkromia a ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby v medziach ústavného významu práv človeka pri ich zbavení, alebo obmedzení a z týchto cielené primárne nesleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný, či tretích osôb. Nie je prípustné, aby v týchto prípadoch došlo k preferovaniu verejného záujmu a záujmu tretích osôb na úkor záujmov dotknutej osoby. K zbaveniu alebo obmedzeniu človeka spôsobilosti na právne úkony možno pristúpiť až vtedy, ak sa vyčerpali všetky - menej depresívne prostriedky, opatrenia alebo, ak sa iné obmedzenia nedajú použiť. Z uvedeného potom vyplýva, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony prichádza do úvahy až vtedy, ak je použitie iných prostriedkov vylúčené alebo je zjavné, že ich účinnosť nebude mať žiaden dopad na postihnutú osobu. Tieto súd skúma ex offio, teda aj vtedy, ak to účastník konania nenavrhuje. Uvedené platí o to viac, ak sa dotknutá osoba bráni tvrdením, že nie sú dôvody pre obmedzenie spôsobilosti. Inak povedané, dôvod pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vtedy, ak z objektívneho hľadiska je nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť skočne mať konkrétne právne úkony. Samotné zistenie takéhoto dôvodu na obmedzenie spôsobilosti však nestačí. Ďalším predpokladom je preukázanie skutočností, že zistené dôvody vylučujú schopnosť človeka samostatne konať, kde sa vyžaduje vychádzať zo skutkových zistení nielen na základe posudku znalca, ale tiež v súvislosti s ostatnými výsledkami dokazovania výsluchom postihovaného človeka, skúmať vzťahy medzi postihovanou osobou a inými osobami v spoločnosti, osobitne vo vzťahu k osobe, ktorá iniciovala konanie o spôsobilosti na právne úkony, majetkových, rodinných a podobných vzťahov. Rovnako nevyhnutné posudzovať schopnosti uskutočňovať právne úkony s prihliadnutím na všetky individuálne pomery osoby, ako aj na sociálnu stránku prostredia, v ktorom existuje. Iba súhrnným hodnotením všetkých týchto okolností možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

20. Podľa § 240 ods. 3 C.m.p. rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

21. Podľa § 247 ods. 1 C.m.p. ak nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti, zmenu obmedzenia spôsobilosti alebo navrátenie spôsobilosti, súd konanie zastaví.

22. Podľa § 247 ods. 2 C.m.p. ak sa konanie o zmenu obmedzenia spôsobilosti alebo o navrátenie spôsobilosti začalo na návrh osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže súd rozhodnúť, že ďalší

takýto návrh môže podať najskôr po uplynutí 6 mesiacov ak zlepšenie alebo zmenu zdravotného stavu nemožno očakávať.

23. Ustanovenie § 249 ods.1 umožňuje v prípade zistenia zmeny pomerov oproti predchádzajúcemu stavu v čase vyhlásenia rozsudku, tento zmeniť alebo zrušiť, ak sú dané dôvody na zmenu obmedzenia alebo navrátenia spôsobilosti na právne úkony.

24. Na základe takto vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v prípade navrhovateľky bolo pre súd rozhodujúce stanovisko znalca v závere posudku, ktorý mohol opakovane konštatovať zdravotný stav navrhovateľky ,ako pri poslednom skúmaní. Navrhovateľka naďalej trpí schyzofréniou. Choroba je nevyliciteľná. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkonu u nej naďalej trvá.. Navrhovateľka v priebehu pätnástich rokov opakovane podala návrh na prinavrátanie spôsobilosti na právne úkony naposledy 05.08.2020 č.k. 12Ps/44/2018 -132 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu Trnava zo dňa 16.03.2021, keď prinavrátil jej spôsobilosť v časti nakladania s finančnými prostriedkami do hodnoty 30,-€ týždenne. Súd určil, že následne je oprávnená podať návrh na prinavrátanie spôsobilosti na právne úkony po uplynutí šiestich mesiacov. Následný návrh navrhovateľky zo dňa 08.12.2021, konanie vedené pod spis.zn.15Ps 44/2021, bolo uznesením konanie zastavené , keď súd po vykonaní dokazovania nezistil dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia o obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Uznesenie bolo potvrdené uznesením odvolacieho súdu zo dňa 30.06.2023č.k. 26CoP/26/2023-70. 19.2 Na podklade vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v čase rozhodovania o návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony neexistujú hmotnoprávne predpoklady pre toto rozhodnutie. Súd preto konanie o návrhu navrhovateľky na navrátenie spôsobilosti na právne úkony zastavil (keď vykonaným dokazovaním neboli zistené ani dôvody pre zmenu obmedzenia jej spôsobilosti). Súd tak postupoval v súlade s cit. ustanovením § 247 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého, ak nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti, zmenu obmedzenia spôsobilosti alebo navrátenie spôsobilosti, súd konanie zastaví.

25. Vzhľadom na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zlepšenie alebo zmenu zdravotného stavu u navrhovateľky v krátkodobom horizonte nemožno očakávať, tunajší súd zároveň v súlade s cit. ust. § 247 ods. 2 C.m.p. rozhodol, že ďalší takýto návrh môže navrhovateľka podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov (výrok II.).

26. Podľa § 52 C.m.p. súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, ktoré trovy dôkazu hradí štát a účastníkom iné trovy nevznikli.

27. Podľa § 55 C.m.p. súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

28. V zmysle § 57 C.m.p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhodne súd len na návrh.

29. Podľa § 58 C.m.p. o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

Odvolanie len proti odôvodnenie rozhodnutia nie je prípustné. (§ 358 CSP)

Ak zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje osobitné náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podanie je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutia považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 C.s.p.)

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok, nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci. (365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 3 C.s.p.)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)